

Providing a Pattern for Afghan Refugees of Sport Participation

Ali Afrouzeh¹, Nasrollah Sajjadi*², Mehrzad Hamidi³, Rasoul Sadeghi⁴

Received: Sep 29, 2020

Accepted: Dec 26, 2020

Abstract

Objective: The purpose of this study was to design the participation model for Afghan refugees in sport.

Methodology: This was qualitative research, and grounded theory was used considering the research nature. In this research, 18 Afghan athletes, coaches, and sports experts were chosen as samples. To analyze qualitative data, latent content analysis was employed. The interview was conducted as a data collecting tool. After implementation, coding was performed within three steps, including open coding, axial coding, and selective coding.

Results: Some categories such as acceptance in society and health status were placed in the causal class. Limitation in society is assigned to the contextual class, and social culture factors were placed in intervening class. Attitude change and rule modification were assigned to strategies. Some categories such as social capital and cultural development were classified as consequences.

Conclusion: It seems that with the amendments to the laws and the consequent structural changes in the country's programs, the preparations for the sports participation of refugees will be formed. Meanwhile, with the support of the media and educational programs, society's attitude towards Afghan refugees must change.

Keywords: Refugees, Afghanistan, Sport Participation, Diversity and Inclusion

1. Assistant Professor of Sport Management, Faculty of Sport Sciences and Health, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran 2. Professor of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran 3. Associate Professor of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran, 4. Associate Professor of Demography, Faculty of Social Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran

* Corresponding author's e-mail address: sajjadi@ut.ac.ir

Extended Abstract

Introduction and State of Problem

The region where Iran is located has been one of the main centers of migration movements in recent decades. More than half of the world's refugees come from Syria, Afghanistan, and South Sudan. Meanwhile, the major host countries for refugees are Turkey, Pakistan, Lebanon, Iran, Uganda, and Ethiopia (UNCHR, 2019). Afghan nationals have been migrating to various parts of Iran since the late 1970s due to political unrest and war in Afghanistan, as well as shared language, historical, cultural, and religious ties. In the past, especially during the peak of unrest in Afghanistan, the migrant population from that origin in Iran was estimated to be as high as four million. Currently, unofficial statistics indicate the presence of nearly three million Afghan refugees in Iran (Mirzaei, 2017). One of the recent initiatives for the integration and empowerment of refugees is through sports and physical activities. Sports and physical activities have been identified as methods to assist vulnerable groups, including migrants, locals, refugees, and impoverished communities (Doherty & Taylor, 2007). Despite the positive effects of sports on the Afghan refugee community and consequently the host community, there have been no structured executive activities aimed at developing sports for refugees, nor have domestic researchers paid attention to this issue. In this context, Spaaij et al. (2019) found no articles in the field of sports and refugees within the geographical region of Iran in their literature review. Therefore, considering the importance of sports in the integration of Afghan refugees into society and recognizing this group as a minority, researchers were motivated to address one of the aspects of diversity in sports, which is the refugee community. This study aims to design a model for the sports participation of Afghan refugees, in addition to initiating a new discourse in this field, to identify the contexts, strategies, and consequences of the sports participation of Afghan refugees in Iranian society.

Methodology

This study employed a qualitative method. Eighteen Afghan athletes, coaches, and specialists participated as the sample for this research. The data collection tool was semi-structured interviews, each lasting between 45 to 60 minutes. To analyze the data, the interview texts were recorded and transcribed. Coding was conducted in three stages—open coding, axial coding, and selective coding—according to the Strauss & Corbin (1998) framework.

To ensure and enhance the credibility of the data obtained during the study, the criteria established by Wisdom and Creswell (2013) were applied, which include: 1) credibility; 2) transferability; 3) confirmability; and 4) dependability. After identifying the initial semantic units from the interviews and texts, condensed semantic units were formed, and codes were extracted. Subsequently, the analysis units were reviewed multiple times and categorized based on conceptual and semantic similarities.

Results

The categories included acceptance in society, health status, life skills, deviations, religious orders, and ethnic diversity categorized under causal conditions; Limitation in society and interaction between organization under contextual conditions; socio-cultural, information, national security, internal motivations, nature of sports, and cultural proximity as intervening conditions. Additionally, changing societal attitudes, improving management conditions, reforming laws, and promoting diversity and inclusion were categorized as strategies to achieve outcomes such as social capital development, human development, cultural development, and peace promotion.

Discussion and Conclusion

One limitation of this research is the security perspective towards refugees, which has led to a lack of collaboration from some organizations and charities with researchers. Furthermore, accessing and establishing initial contact with Afghan refugees was challenging. It is suggested that a phenomenological study focusing on refugee women and the second generation of refugees be conducted to identify the barriers to sports participation experienced in their life world. Identifying the status of Afghan refugees in Iran revealed that sports are essential for social and cultural integration and their empowerment. Unfortunately, laws, management conditions, and the socio-cultural environment have made participation in sports for this group very difficult. It appears that the path to developing sports participation for refugees lies through legal reforms; if laws are amended and restrictions are reduced, access to sports facilities and communities will increase, allowing for freedom in choosing the type and manner of sports, thus facilitating participation. Certainly, the participation of refugees in sports will yield positive outcomes, including the development of social capital and cultural advancement for the community.

Keywords: Refugees, Afghanistan, Sport Participation, Diversity and Inclusion

References

- 1.Doherty, A., & Taylor, T. (2007). Sport and physical recreation in the settlement of immigrant youth. *Leisure*, 31, 27–55. doi:10.1080/14927713.2007.9651372
- 2.Mirzaei, H. (2017). An Investigation of the Educational Integration of Afghan Immigrants in Iran. *A Research Journal on Social Work*, 3(11), 43-84. [Persian]
- 3.Spaaij, R., Broerse, J., Oxford, S., Luguetti, C., McLachlan, F., McDonald, B. & Pankowiak, A. (2019). Sport, refugees, and forced migration: A critical review of the literature. *Frontiers in Sports and Active Living*, 1, 47.
- 4.Strauss, A., & Corbin, J. (1998). *Basics of qualitative research techniques*. Thousand Oaks, CA: Sage publications.
- 5.Wisdom, J., & Creswell, J. W. (2013). *Mixed methods: integrating quantitative and qualitative data collection and analysis while studying patient-centered medical home models*. Rockville: Agency for Healthcare Research and Quality.

فصلنامه مدیریت و توسعه ورزش

سال سیزدهم، شماره سوم، پیاپی ۳۹

شناسه دیجیتال: [10.22124/jsmd.2020.18294.2463](https://doi.org/10.22124/jsmd.2020.18294.2463)

مقاله پژوهشی

ارائه الگوی مشارکت ورزشی پناهندگان افغانستانی

علی افروزه^۱، سید نصرالله سجادی^{۲*}، مهرزاد حمیدی^۳، رسول صادقی^۴

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۷/۰۸

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۰/۰۶

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر، طراحی مدل مشارکت پناهندگان افغانستانی در ورزش بود. **روش‌شناسی:** روش پژوهش در این تحقیق کیفی بود؛ همچنین با توجه به ماهیت تحقیق، رویکرد نظریه زمینه‌ای برای این مطالعه انتخاب گردید. مشارکت‌کنندگان در این پژوهش، ۱۸ نفر از ورزشکاران، مربیان افغانستانی و متخصصان این حوزه در نظر گرفته شدند. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی، از تاکتیک تحلیل محتوای پنهان استفاده گردید. ابزار جمع‌آوری داده‌های پژوهش نیز مصاحبه بود. پس از پیاده‌سازی، کدگذاری‌ها در سه مرحله کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی انجام شد. **یافته‌ها:** پس از شناسایی کدهای اولیه، مقولاتی از قبیل پذیرش در جامعه و وضعیت سلامتی به عنوان عوامل علی، محدودیت در جامعه به عنوان عوامل زمینه‌ای، فرهنگی اجتماعی در طبقه مداخله‌گر، تغییر نگرش و اصلاح قانون در طبقه راهبردها و مقولاتی از قبیل توسعه سرمایه اجتماعی و توسعه فرهنگی در پیامدها تبیین شد.

نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد با انجام اصلاحات در قوانین و به تبع آن ایجاد تغییرات ساختاری در برنامه‌های کشور، مقدمات مشارکت ورزشی پناهندگان شکل خواهد گرفت. در این میان، با حمایت رسانه‌ها و برنامه‌های آموزشی باید نگرش جامعه نسبت به پناهندگان افغانستانی نیز تغییر یابد. **واژه‌های کلیدی:** ورزش پناهندگان، افغانستان، مشارکت ورزشی، تنوع و شمولیت

۱. استادیار مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی و تندرستی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران ۲. استاد مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تهران، تهران، ایران ۳. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تهران، تهران، ایران ۴. دانشیار جمعیت‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

* نشانی الکترونیک نویسنده مسئول: sajjadi@ut.ac.ir

مقدمه

در طول تاریخ، جنگ‌ها پیامدهای خواسته و ناخواسته‌ی بسیاری داشته‌اند که تأثیر زیادی بر وضعیت حال و آینده جامعه جنگ زده و محیط‌های پیرامونی خود داشته‌اند؛ از جمله آن‌ها می‌توان به آوارگی، مهاجرت و پناهندگی انبوه جمعیت، گسترش و شیوع فرهنگ خشونت و افراطی‌گری، تهدید جدی بنیان خانواده، کاهش انسجام اجتماعی و تنزل هویت جمعی با افزایش تفاوت‌های قومی و مذهبی و ناهنجاری‌های فرهنگی و اجتماعی اشاره کرد (Moharrami, 2016). آمارها نشان می‌دهد، تا آخر سال ۲۰۱۹، ۷۹.۵ میلیون نفر، بیجا^۱ و از این تعداد، ۲۶ میلیون نفر به کشورهای دیگر پناهنده شده‌اند که هر ساله به تعداد آن افزوده می‌شود (UNCHR, 2019). در واقع پناهندگان افرادی هستند که از جنگ، خشونت، درگیری یا آزار و اذیت گریخته‌اند و برای یافتن امنیت در کشور دیگری از مرزهای بین‌المللی عبور کرده‌اند. آن‌ها افرادی هستند که به خاطر وضعیت کشور خود، مجبور شده‌اند تنها با لباس‌ها خود از کشور فرار کنند و از خانه، دارایی و عزیزان خود بگذرند (UNCHR, 2017). در این میان، کنوانسیون ۱۹۵۱، مهمترین سند بین‌المللی در زمینه پناهندگان است. در این سند، پناهنده فردی تعریف شده است که به دلیل آزار و شکنجه، جنگ و خشونت مجبور به ترک کشور خودش شود. فرد پناهنده در کشور خود به دلایل مختلفی مثل قومیت، مذهب، ملیت، عقاید سیاسی و یا عضویت در یک گروه خاص در معرض آزار و شکنجه قرار دارد

(Zimmermann, Dörschner & Machtsm, 2001). Mousazadeh & Azarpendar (2018) نیز با توجه به اسناد بین‌المللی، مفاهیمی از جمله ترس موجه، تعقیب آزار دائم و فقدان حمایت دولت متبوع را برای مقوله پناهندگی تبیین کردند. بر اساس این کنوانسیون که ۱۴۷ کشور از جمله ایران به آن پیوستند، هرکس پناهنده شناخته شود، مشمول تعهدات آن کشور برای تامین خدماتی چون اشتغال، مسکن، آموزش و ... خواهد بود. یک نکته کلیدی در این کنوانسیون این است که دولتی که فردی را به عنوان پناهنده می‌پذیرد بدون دلیل موجه حق اخراج وی از کشور را ندارد.

در همسایگی ایران، کشور افغانستان، در دهه‌های اخیر، همواره درگیر جنگ، تحولات سیاسی و عدم امنیت بوده است که این موضوع باعث شده است، در تاریخ مدرن، افغانستانی‌ها، یکی از بزرگترین جابه‌جایی‌ها و حرکات مهاجرتی در طول سه دهه اخیر را رقم بزنند (Mohammadyan, Khodaverdi, 2020). Keshishiyani & Mottalebi (2020) در واقع، منطقه‌ای که کشور ایران در آن واقع شده، یکی از کانون‌های اصلی حرکت‌های مهاجرتی طی چند دهه اخیر بوده است. بیش از نیمی از پناهندگان جهان، از کشورهای سوریه، افغانستان و سودان جنوبی هستند. از آن طرف، کشورهای مهم میزبان پناهندگان به ترتیب، ترکیه، پاکستان، لبنان، ایران، اوگاندا و اتیوپی است (UNCHR, 2019). اتباع کشور افغانستان از اواخر دهه‌ی پنجاه شمسی به بعد، به سبب ناآرامی‌های سیاسی و وضعیت جنگی در افغانستان و نیز نظر به همسایگی، هم‌زبانی و

مهاجران عمل می‌کند، تمایلی به بازگشت ندارند. Sadeghi & Abbasi-Shavazi (2016) نشان دادند تنها ۷ درصد از پناهندگان نسل دوم افغانستانی حاضر در ایران تمایل به بازگشت دارند. از طرفی باید به این نکته توجه کرد، که محققان تاکید دارند ایران باید خود را برای میزبانی از پناهندگان به صورت مستمر آماده کند؛ طبق آمار بانک جهانی، افغانستان یکی از فقیرترین کشورهاست، یک سوم جمعیت این کشور زیر خط فقر هستند، سه چهارم جمعیت این کشور بی سواد هستند، ۹۰ درصد مشاغل فاقد امنیت شغلی و درآمد کافی هستند، همچنین فقدان امنیت در افغانستان از سال‌های گذشته وجود داشته است؛ دلایل فوق نشان می‌دهد احتمال مهاجرت معکوس از ایران به افغانستان بسیار پایین و همچنان مهاجرت و پناهندگی از افغانستان به ایران ادامه خواهد داشت. بنابراین، باید به این پدیده به عنوان یک پدیده دائمی نگاه کرد. امروز بر کسی پوشیده نیست که تداوم حضور اتباع افغانستان در ایران منجر به مجموعه مسائلی شده که هم جامعه میزبان و هم پناهندگان را به طور روزمره درگیر خود ساخته است. در واقع مهاجران و پناهندگان با پیشینه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی متفاوت از جامعه مقصد، وارد کشوری جدید می‌شوند و چگونگی پیوند خوردن آن‌ها با بدنه اجتماع از موضوعات مهم، هم در عرصه سیاست‌گذاری و هم در مطالعات اجتماعی است. تفاوت‌های نژادی، مذهبی و زبانی می‌تواند به مانعی در برابر مشارکت پناهندگان در زندگی اجتماعی جدید و در نتیجه طرد و حاشیه‌ای شدن آن‌ها منجر شود. به همین دلیل، کشورهای پناهنده پذیر به تناسب سیاست‌های داخلی خود برای کاهش

اشتراکات تاریخی، فرهنگی و مذهبی، رهسپار مناطق مختلف ایران شده‌اند. در گذشته و مخصوصاً هم‌زمان با اوج گرفتن ناآرامی‌ها در افغانستان، جمعیت مهاجر از آن مبدا در ایران گهگاه تا چهار میلیون نفر نیز تخمین زده شده است. در حال حاضر، آمارهای غیر رسمی از حضور نزدیک به سه میلیون پناهنده افغانستانی در ایران حکایت دارد (Mirzaei, 2017). سیاست دولت ایران در قبال پناهندگان افغانستانی در طول چهار دهه میزبانی، شاهد دگرگونی‌های زیادی بوده است. درهای باز، سیاست ضمنی دولت ایران در سال‌های نخست دوره‌ی پس از انقلاب بوده است. در سال‌های بعدی این سیاست جای خود را به رویکردهای عدم پذیرش و لزوم بازگشت به وطن داده است. تا کنون، موضوع پناهندگان افغانستانی امری موقتی و مسئله‌ای بیرونی تلقی شده است. به عبارت دقیق‌تر آن‌ها بخشی از جمعیت یک کشور خارجی به شمار می‌روند که ایران برای آن‌ها سرپناهی موقت فراهم کرده است. همین مسئله سبب شده است سیاست‌های ایران در قبال پناهندگان نیز با پیشفرض مقطعی بودن اتخاذ شود (NasreIsfahani, 2015). اما باید توجه داشت، بسیاری از پناهندگان افغانستانی، سال‌هاست که در ایران زندگی می‌کنند. افزون بر این، درصد بزرگی از آنان در ایران متولد یا بزرگ شده‌اند و احتمالاً آشنایی کمی با افغانستان دارند؛ از این رو، مهاجرت معکوسشان به افغانستان دیگر امکان‌پذیر یا حداقل با توجه به شرایط فعلی محتمل نیست (Alaedini & Mirzaei, 2018). همچنین نتایج تحقیقات نشان داده است، نسل دوم پناهندگان که به مثابه موتور تغییر و تحول در میان اجتماع

Brendtro, Brokenleg, & Van Bockern,)
 1990). یکی از اقداماتی که اخیراً برای
 توانمندسازی پناهندگان و رفع نیازهای ذکر
 شده انجام می‌شود، ورزش و فعالیت بدنی است.
 ورزش و فعالیت بدنی به عنوان روشی برای
 کمک به اqtشار آسیب‌پذیر از جمله مهاجران،
 بومیان، پناهندگان و جوامع فقیرنشین شناسایی
 شده است (Doherty & Taylor, 2007). از
 طریق مشارکت سازمان‌دهی شده، فعالیت‌های
 مبتنی بر جامعه مثل ورزش و فعالیت بدنی،
 پژوهشگران نشان دادند که جوانان می‌توانند
 مهارت‌های زندگی قابل انتقال، مسایل اخلاقی،
 اجتماعی، احساسی و شایستگی‌های رفتاری را
 یاد بگیرند (Dworkin, Larson & Hansen,)
 2003). همچنین ورزش به طور کلی باعث ارتقا
 سلامت جسمانی و ذهنی می‌شود (Reiner,)
 2015 (Niermann, Jekauc, & Woll,)
 2015 (Wicker & Frick,)). علاوه‌براین، ورزش
 تعاملات اجتماعی، شبکه‌سازی و استقرار سرمایه
 اجتماعی را تسهیل می‌کند (Darcy,)
 Maxwell, Edwards, Onyx & Sherker,
 2014). بنابراین، ورزش به عنوان یک ابزار
 می‌تواند باعث ادغام پناهندگان در جامعه نیز
 شوند. مشارکت در ورزش باعث ارتقای پیوندهای
 اجتماعی می‌شود و پناهندگان را به سمت
 داشتن سبک زندگی سالم هدایت می‌کند
 (Dukic, McDonald, & Spaaij, 2017).
 Doidge, Keech, & Sandri (2020) نیز
 نشان دادند ورزش می‌تواند حس تعلق به جامعه
 را در پناهندگان افزایش دهد و منجر به ادغام
 اجتماعی شود. آن‌ها نشان دادند در ورزش
 پناهندگان، تنها مهارت ورزشی مهم نیست، بلکه
 لذت بردن و ماهیت اجتماعی ورزش مهم است.

فاصله میان پناهندگان و جامعه جدید و از میان
 بردن موانع برقراری پیوند افراد با شرایط جدید
 زندگی تلاش می‌کنند (NasreIsfahani,)
 2015). پناهندگان افغانستانی نیز از نظر
 اقتصادی و اجتماعی به‌طور ضعیف در
 ساختارهای جامعه ایران ادغام شده‌اند. عدم
 اعطای تابعیت، شهروند درجه دوم تلقی شدن،
 سطوح تحصیلی و شغلی پایین‌تر، فقر نسبی و
 غیره، نمادها و شاخص‌های بارزی از ادغام
 ساختاری جزئی یا ناقص افغانستانی‌ها در جامعه
 ایران می‌باشند (Alaedini & Mirzaei,)
 2018). از طرفی، Garkisch, Heidingsfelder,
 Beckmann & (2017) نیز نشان دادند،
 سلامت، تندرستی و رفاه اجتماعی از مواردی
 مهمی برای پناهندگان است که همواره دستیابی
 به آن در جامعه میزبان دشوار است. آن‌ها
 همچنان نشان دادند، پناهندگان با مشکلات
 ذهنی و روحی دست و پنجه نرم می‌کنند. این
 موضوع می‌تواند به صورت عمومی مانند بی
 حوصلگی و یا درجات شدیدتر مانند ضربات
 روحی خود را نشان دهد (WHO, 2010).
 همچنین سلامت اجتماعی، یکی دیگر از مواردی
 است که پناهندگان در تلاش هستند با ایجاد
 روابط اجتماعی و خلق یک زندگی اجتماعی به
 آن دست پیدا کنند (Robert Bosch)
 Foundation, 2017). حدود ۵۰ درصد از این
 جوامع پناهندگان را افراد زیر ۱۸ سال تشکیل
 می‌دهند (UNCHR, 2017). این جوانان شانس
 بیشتری برای تجربه‌ی رشد ناسالم مثل یادگیری
 عدم مسئولیت‌پذیری، سردرگمی، ابهام در شکل
 گیری هویت، از دست دادن هدف، عزت نفس
 پایین، احساس بی‌کفایتی، ناامیدی در زندگی،
 افسردگی، ترس از شکست و روابط مخرب دارند

پناهندگان ارزیابی شد. Torkamani et al. (2018) نیز در پژوهشی به تاثیر ورزش بر انسجام اجتماعی عراقی‌های مقیم استان قم پرداختند. آن‌ها به طور کلی نشان دادند مشارکت در ورزش تبیین کننده قوی برای انسجام اجتماعی عراقی‌های مقیم استان قم است. از طرفی در برخی از پژوهش‌ها نیز موانع حضور پناهندگان در فعالیت بدنی شناسایی شده است. Hartley, Fleay & Tye (2017) نشان دادند، مهمترین موانع مشارکت ورزشی پناهندگان موانع ساختاری است. این موانع شامل گپ‌های سیاست‌گذاری، مشکلات حمل و نقل، فقدان حمایت مالی دولت، عدم هماهنگی بین سازمان‌های مدیریت پناهندگان و سازمان‌های ورزشی و عدم سرمایه‌گذاری دولت برای رفاه پناهندگان است. Burrmann, Micheline, Nobis (2018) نیز در پژوهش خود نشان دادند، منابع انسانی عامل مهمی است که در مشارکت ورزشی تاثیر می‌گذارد. Jeanes, Connor, Alfrey (2014) به بررسی این موانع در پناهندگان سالک در استرالیا پرداختند. آن‌ها بیان کردند یکی از موانع پیش روی پناهندگان، نژادپرستی است که خصوصا جوامع اسلامی عبارات زیادی از قبیل تروریست، را بایستی تحمل کنند. در همین راستا، Abour (2018) نیز نشان داد، پناهندگان به طور روزانه با موارد نژادپرستی روبه‌رو هستند که این مورد بر مشارکت ورزشی آنان اثر منفی دارد. Mohammadi (2019) موانع عدم مشارکت زنان پناهنده در آلمان، در دوچرخه سواری را شناسایی کرد. یکی از موانع بازدارنده، باورهای سنتی بازمانده از کشور پناهندگان بود.

بنابراین، ورزش و فعالیت بدنی صرفا پدیده‌ای جسمی و فیزیولوژیک نیست که تنها اثرها و کارکردهای جسمانی آن توجیه کننده پرداختن به ورزش باشد. می‌توان برای ورزش کارکردهای متنوع و متعددی را در نظر گرفت؛ فعالیت بدنی و ورزش را باید به عنوان پدیده‌ای در نظر گرفت که پیوند ناگسستنی با سایر نهادها و ساختارهای اجتماعی دارد (Mohammadi Torkamani et al., 2018). بنابراین، محققان در تلاش هستند، از کارکردهای مثبت ورزش به منظور کاهش آثار منفی بحران مهاجرت و پناهندگی در سال‌های اخیر استفاده کنند. از این‌رو، تعداد مقالات چاپ شده در حوزه ورزش و پناهندگان افزایش چشمگیری داشته است. (Spaaij, Broerse, Andersona, Oxford et al., 2019). (Dixona, Oshiroa et al., 2019) پیامدهای برنامه‌های ورزشی برای پناهندگان در آلمان را شناسایی کردند. سلامت، یافتن دوست، ارتباط با دیگران، مهارت‌های زبانی، اعتماد به نفس، خودکارآمدی، یادگیری قوانین، کاهش خستگی، احساس خوش‌آیند، ثبات و جلوگیری از خشونت از نتایج مثبت ورزش برای پناهندگان در آلمان شناسایی شد. Meredith, Whitley, Cassandra et al. (2016) در پژوهشی نشان دادند، لذت بردن یکی از مهمترین پیامدهای ورزش برای گروه پناهندگان است. کاهش احساس محرومیت اجتماعی و احساس عضویت در یک تیم از پیامدهای مهم شناسایی شده در این تحقیق بود. توسعه ارتباط نزدیک جوانان با بزرگسالان در مسیر صحیح به منظور رشد اجتماعی، آموختن در رابطه با احترام، رهبری و در نهایت انتقال آن مهارت‌ها به زندگی روزمره از دیگر پیامدهای ورزش و فعالیت بدنی برای

(Sadeghi & Abbasi-Shavazi, 2016)
 (NasreIsfahani & Hosseini, 2016)
 (Kalafi, Ostovar & Haghshenas, 1999)
 Emami) (Eisazadeh & Mehranfar, 2011)
 Mohammadi et al.) (& Jahani 2019
 2019). علیرغم اثرات مثبت ورزش برای جامعه
 پناهندگان افغانستانی و به تبع آن جامعه
 میزبان، تا کنون نه فعالیت‌های اجرایی
 ساختارمندی جهت توسعه ورزش پناهندگان
 صورت گرفته است نه محققان داخلی به آن
 توجه کرده‌اند، (Spaaij et al. (2019) در یک
 مقاله مروری به بررسی مقالات این حوزه
 پرداختند، که هیچ مقاله‌ای در حوزه ورزش و
 پناهندگان در منطقه جغرافیایی ایران یافت
 نکرده بودند. البته (Torkamani et al. (2018
 در پژوهشی به شناسایی اثر ورزش بر انسجام
 اجتماعی عراقیان مقیم قم پرداختند، اما توجه
 به این نکته ضروریست که ۹۷ درصد پناهندگان
 در ایران افغانستانی هستند. همچنین توجه
 کمیته بین‌المللی المپیک به ورزش پناهندگان
 همزمان با بحران پناهندگان در سال ۲۰۱۵،
 انعقاد تفاهم نامه با کمیساری عالی پناهندگان
 در حوزه توانمندسازی پناهندگان از طریق
 ورزش و تشکیل تیم پناهندگان در رپو ۲۰۱۶،
 ضرورت توجه به این مقوله از نگاه بین‌المللی را
 منعکس می‌نماید. همچنین نگاه جهانی به تنوع
 و شمولیت^۱ در ورزش در سال‌های اخیر رشد
 فراوانی داشته است، این نگاه بر آن است که
 سیاست‌های کشورها باید به گونه‌ای باشد که
 همه‌ی افراد جامعه فارغ از نوع جنسیت، نژاد،
 رنگ و قومیت بتوانند در ورزش مشارکت داشته

Wieland, Tiedje, Meiers et al. (2015)
 نیز مسائل فردی را به عنوان موانع مشارکت
 ورزشی پناهندگان در نظر گرفتند. آن‌ها موانعی
 از جمله نداشتن وقت، کار زیاد، آشنا نبودن با
 ورزش و حتی بیماری را شناسایی کردند. در این
 میان راهکارهایی برای غلبه بر چالش‌ها و ارائه
 ورزش به جامعه پناهندگان نیز ارائه شده است.
 (2015) Jeanes et al. پیشنهاد کردند، برنامه-
 ای مدون طراحی شود برای اینکه چگونه
 پناهندگان با پیشینه‌های مختلف بتوانند ورزش
 را تجربه کنند و از پیامدهای آن بهره ببرند.
 (2018) Schwenzer نیز، آموزش مربیان و عدم
 تغییر آنان، برگزاری جلسات ورزشی زنان و
 فرزندانشان به صورت مشترک، استفاده از کانال-
 های اطلاع رسانی جدید، آموزش زبان
 پناهندگان به صورت مختصر به مربیان، ترکیب
 ورزش با فعالیت‌های اجتماعی دیگر، برنامه ریزی
 برای مربی شدن پناهندگان و تهیه دفترچه‌های
 راهنمای ورزش از جمله راهکارهایی برای
 افزایش مشارکت ورزشی پناهندگان ارائه داد.
 (2019) Andersson et al. نیز، آگاهی بخشی
 نسبت به پناهندگان در جامعه، فراهم کردن
 اطلاعات در خصوص پناهندگان برای باشگاه‌های
 ورزشی، توسعه کمی و کیفی مربیان از جمله
 تاکتیک‌هایی برای ارتقا مشارکت ورزشی
 پناهندگان بود که در مقاله خود ارائه کردند.

حضور چهار دهه پناهندگان افغانستانی در
 کشور، باعث شده است محققان زیادی در حوزه-
 های ادغام در جامعه، سیاست‌های تحصیل،
 بازگشت به افغانستان، ازدواج و تغییرات
 جمعیتی، سلامت روانی، امنیت ملی، اثرات
 اقتصادی و اجتماعی افغانستان کار کنند.

می‌باشد. حجم نمونه تا جایی افزوده می‌شود که پژوهشگر متوجه شود اشباع مقوله یا نظری اتفاق افتاده است؛ بر این اساس، ۱۸ نفر از ورزشکاران، مربیان افغانستانی و متخصصان این حوزه به عنوان نمونه در این تحقیق در نظر گرفته شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی، از تاکتیک تحلیل محتوای پنهان استفاده گردید. باید اشاره داشت، زمانی که ظاهر متن و کلمات و فراوانی آن‌ها برای محقق مهم است، از تحلیل محتوای آشکار استفاده می‌شود. علاوه بر این در اکثر مواقع، محقق از قبل کدها را شناسایی کرده است و تنها در متن به دنبال آن و تعداد تکرار آن‌ها در متن است که از این تاکتیک بیشتر برای تحلیل اسناد استفاده می‌شود. اما زمانی که متن با جنبه‌های ارتباطی محتوا سروکار دارد و تحلیل‌گر درگیر تفسیر معنا و مفهوم متن است، از تحلیل محتوای پنهان استفاده می‌شود. در تحلیل محتوای پنهان، پژوهشگر سعی در استنباط معنای خاص از متن، از طریق طبقه بندی کلمات و پی بردن به شباهت‌ها، افتراق‌ها و روابط بین آن‌ها است (Adib, Parvizi & Salsali, 2011).

ابزار جمع آوری داده‌های پژوهش نیز مصاحبه بود که مدت هر مصاحبه بین ۴۵ الی ۶۰ دقیقه بود، جهت انجام تحلیل محتوای پنهان، متن مصاحبه با شرکت‌کنندگان ضبط و پیاده سازی شد؛ کدگذاری‌ها نیز مطابق با مکتب Strauss & Corbin (1998) در سه مرحله کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی انجام شد. به منظور بررسی و افزایش اعتماد پذیری داده‌های حاصل از مطالعه در حین انجام پژوهش، از معیارهای (Wisdom and Creswell, 2013) استفاده شد که عبارت‌اند از:

باشند. بنابراین با توجه به اهمیت ورزش در جهت ادغام پناهندگان افغانستانی در جامعه و همچنین توجه به این گروه به عنوان یک اقلیت در جامعه، محققان را بر آن داشت تا به یکی از پازل‌های تنوع در ورزش، که همان جامعه پناهندگان است، بپردازند. این تحقیق بر آن است تا با طراحی مدل مشارکت ورزشی پناهندگان افغانستانی، علاوه بر شروع یک گفت‌وگو نو در این حوزه، به شناسایی بسترها، راهبردها و پیامدهای مشارکت ورزشی پناهندگان افغانستانی در جامعه ایران بپردازد.

روش‌شناسی پژوهش

در پژوهش از روش کیفی استفاده شد. همچنین، رویکرد نظریه زمینه‌ای برای این مطالعه انتخاب گردید. مشارکت‌کنندگان در این پژوهش با استفاده از نمونه‌گیری نظری و با رویکرد نمونه‌گیری همگون و در عین حال با رعایت حداکثر تنوع نمونه‌گیری انتخاب شدند. در واقع نمونه همگون با رعایت حداکثر تنوع درون گروهی شامل گروهی از افراد است که در یک خصیصه اشتراک دارند (گروه همگون از نظر برخورداری از دانش کافی در حوزه ورزش پناهندگان) و حداکثر تنوع درون گروهی را (تجربه و درگیری مستقیم با ورزش پناهندگان، جنسیت مرد و زن، ملیت ایرانی و افغانستانی، تجربه اجرایی، تجربه سیاست‌گذاری، تجربه تحقیقاتی و دانشگاهی در حوزه پناهندگان) دارند. در پژوهش‌های کیفی، معیار دقیقی برای تخصیص حجم نمونه یا افراد شرکت‌کننده وجود ندارد، با این حال، بر اساس دیدگاه Holloway & Galvin (2016)، بین ۴ تا ۴۰ مشارکت‌کننده برای این نوع پژوهش‌ها کافی

اعمال گردید. همچنین جهت تضمین انتقال پذیری داده‌ها، پژوهشگر از نمونه‌ی همگون با رعایت حداکثر تنوع مشارکت‌کنندگان در ویژگی‌های جامعه شناختی استفاده کرد تا یافته‌های پژوهش حداکثر قابلیت تعمیم را داشته باشد. همچنین ارتباط مطلوب با مصاحبه‌شوندگان و تخصیص زمان کافی به این مرحله نیز، از دیگر راهکارهای افزایش اعتمادپذیری داده‌ها بود.

یافته‌های پژوهش

در این پژوهش با گروه‌های مختلف شامل: ورزشکاران و مربیان افغانستانی، مدیران اجرایی ورزش مهاجران، خبرگان دانشگاهی در حوزه‌های مدیریت و جامعه‌شناسی ورزشی، روانشناس کودک فعال در حوزه کودکان کار، انجمن‌های مردم‌نهاد در حوزه پناهندگان و حوزه اجرایی مصاحبه به عمل آمد. پس از پیاده‌سازی، تحلیل و کدگذاری مصاحبه‌ها، مقولات شناسایی شد. کدهای اولیه، مقولات فرعی در جدول شماره (۱) آمده است.

(۱) اعتبارپذیری؛ (۲) انتقال پذیری؛ (۳) تایید پذیری؛ و (۴) اطمینان پذیری. پس از مشخص شدن واحدهای معنایی اولیه از مصاحبه‌ها و متون، واحدهای معنایی فشرده شکل گرفتند و کدها استخراج شدند. پس از آن، واحدهای تحلیل چندبار مرور و بر اساس شباهت‌های مفهومی و معنایی، کدگذاری و مقوله‌بندی شدند. در این فرایند، سعی بر آن بود که بیشترین همگونی در درون طبقات و بیشترین ناهمگونی بین طبقات وجود داشته باشد. در راستای تضمین تاییدپذیری داده‌ها، پژوهشگر از پراتزگذاری استفاده کرد، بدین صورت که هنگام پراتزگذاری، محقق سعی در انعکاس تجربیات شرکت‌کنندگان بر اساس درک معانی برخاسته از گفتگو داشته و از تحمیل عقاید خود جلوگیری می‌کند تا از ورود پیش‌فرض‌های ذهنی پژوهشگر جلوگیری شود. در راستای تضمین اطمینان پذیری داده‌ها، از تکنیک گزارش‌گیری موازی استفاده شد بدین ترتیب که متن مصاحبه‌ها به سایر همکاران پژوهش داده شد تا عمل کدگذاری را مجدد انجام دهند و نظرات تکمیلی آن‌ها دریافت و اصلاحات لازم

جدول شماره ۱: کدهای اولیه و مقولات شناسایی شده

مقوله اصلی	مقوله فرعی	کد اولیه
	انزوای اجتماعی	احساس تنهایی، فقدان ارتباطات اجتماعی گسترده
پذیرش در جامعه	وضعیت فرهنگی	تضاد و دوگانگی فرهنگی، ابهام در هویت، حس بیگانه بودن
	سلامت روحی	عدم داشتن اعتماد به نفس، عدم داشتن عزت نفس، اضطراب، ناامیدی از آینده
وضعیت سلامت	سلامت اجتماعی	تعامل نامناسب فرد با اجتماع، نابرابری اجتماعی، نداشتن نقش اجتماعی

سودمند		
مهارت های ارتباطی	عدم توانایی ارتباط مناسب، ضعف در کار گروهی، مشکلات در دوست یابی	
مهارت های زندگی	مهارت های فردی	بی نظمی، عدم مسئولیت پذیری
انحرافات	جرایم	سرقت، پرخاشگری و خشونت، درگیری و نزاع
	کج روی های فرهنگی	فساد اخلاقی، رفتار مخالف با هنجارهای جامعه
	برابری	نکوهش فخر فروشی و برتری طلبی، برابری در استفاده از فرصت ها و امکانات
سفارش قرآن و بزرگان دین	تکریم انسان ها	برخورداری از حقوق فردی و جمعی، توجه به ارزش های انسانی
	حقوق بشر	برابری و برادری، برخورداری از حقوق اجتماعی و فرهنگی
حمایت و اسناد بالادستی	بودجه و سازماندهی	حمایت کمیسیاری عالی پناهندگان، اضافه شدن بخش ورزش به ادارات اتباع
	توجه کمیته بین المللی المپیک	تشکیل تیم پناهندگان، توجه به برابری در اسانامه فدراسیون ها
تنوع قومیتی	تنوع قومیتی	حضور اقوام مختلف در کشور، حضور اقلیت ها در کشور، پیشینه قوی در میزبانی از مهاجرین
تعامل دستگاه ها	فقدان تعامل	عدم تعامل ادارات اتباع با فدراسیون ها، عدم تعامل سازمان های بین المللی با کمیته ملی المپیک
	اسطوره های ورزشی	سقف پیشرفت، عدم توجه به ورزشکاران افغانستانی
فرهنگی اجتماعی	بد انگاشته شدن تفاوت	تقسیم جامعه به خودی و غیر خودی، عدم برتابیدن غیر خودی ها، تعامل با خودی ها
	سنت ابداعی	شکل گرفتن تاریخ های ابداعی و اشتباه، شکل گرفتن تاریخ شفاهی دیکته شده، ترویج فرهنگ های نادرست متناسب با سیاست ها،
محدودیت های جامعه	محدودیت	محدودیت برای تجمع، نیاز به مجوز جهت تردهای بین استانی

اطلاعات و آمار	اطلاعات و آمار	نبود پایگاه اطلاعاتی، نبود آمار ورزشکاران افغانستانی، نبود آمار تعداد دقیق پناهندگان و مهاجران
نگاه امنیتی	نگاه امنیتی	محدودیت شدید، کلونی نگه داشتن، نیم‌نگاهی به اجرای سیاست‌های بازگشت
انگیزه‌های درونی	اثبات خود	توانستن در شرایط سخت، کسب افتخار برای افغانستان، انتقام از جامعه به خاطر نابرابری‌ها
	تبدیل شدن به شهروند درجه یک	پذیرفته شدن در جامعه، کسب احترام از جامعه
	مشارکت آسان	انواع مختلف ورزش و فعالیت بدنی، ورزش به عنوان زبان مشترک، حساسیت کمتر ایرانی‌ها نسبت به فعالیت‌های دیگر
	التیام بخشی	کاهش دردهای نابرابری از طریق مشارکت در ورزش، به عنوان ریکاوری از حس محرومیت‌ها
ماهیت ورزش	پیامدهای آنی ورزش	رهایی از دغدغه‌های روزمره، ایجاد احساس لذت
	ارزش‌های اصیل	برابری، دوستی
قربان فرهنگی	قربان فرهنگی	اشتراکات زبان، دین مشترک، تاریخ مشترک، آداب و رسوم کهن مشترک، اساطیر مشترک
	از طریق آموزش	آموزش ارزش‌های اصیل ورزش به کودکان، آموزش ارزش برابری به کودکان از طریق ورزش، آموزش ارزش دوستی به کودکان از طریق ورزش
	کمپین‌های اجتماعی	آگاهی دادن به مردم به منظور برطرف کردن تصورات منفی، طراحی کمپین‌های اجتماعی از طریق ورزش، پررنگ کردن ویژگی‌های مشترک
تغییر نگرش جامعه	الگوسازی فرهنگی	ایجاد شرایط برای حضور یک افغانستانی گلزن در تیم پرسپولیس یا استقلال، حمایت بازیکنان مطرح از افغانستانی‌ها
	رسانه	انعکاس اخبار مثبت افغانستانی‌ها، انعکاس موفقیت‌های ورزشی از افغانستانی‌ها، کمپین‌های فضای مجازی

<p>توسعه ساختارهای ورزشی در ادارات اتباع، ایجاد کمیته ورزش مهاجران در فدراسیون‌ها</p>	<p>ساختارسازی</p>	
<p>تدوین برنامه‌های ورزشی سازمان‌دهی شده با اهداف آموزشی، تصویب آیین‌نامه‌های شفاف در خصوص نحوه مشارکت، نظارت دقیق بر اجرای آیین نامه‌ها و دستورالعمل‌ها</p>	<p>برنامه محوری</p>	
<p>توسعه مربیان ورزشی داوطلب، آموزش مربیان داوطلب، حمایت از توسعه NGO های تخصصی ورزش پناهندگان</p>	<p>توسعه داوطلبی</p>	
<p>هماهنگی کمیته ملی المپیک با ادارات اتباع، هماهنگی فدراسیون‌ها با ادارات اتباع، هماهنگی کمیساری عالی پناهندگان با سازمان‌های ورزشی</p>	<p>همکاری فرابخشی</p>	<p>بهبود وضعیت مدیریتی</p>
<p>ادغام برنامه‌های ورزشی پناهندگان با سایر افراد جامعه، کاهش هزینه‌ها در اثر ادغام برنامه‌های ورزشی، استمرار بخشی به برنامه‌های ورزشی از طریق ادغام</p>	<p>ادغام برنامه‌های ورزشی</p>	
<p>فراهم کردن ورزش برای همه گروه‌ها، تمهیداتی برای ورزش کردن گروه‌ها با یکدیگر، استفاده از سیاست‌هایی که بیشترین میزان دربرگیری را داشته باشد</p>	<p>تنوع و شمولیت</p>	
<p>تسهیل قانون برای مربیگری و داوری، تسهیل قانون در اعطای مجوز مشاغل ورزشی</p>	<p>اشتغال در ورزش</p>	
<p>تسهیل عضویت در تیم‌های مدارس، تسهیل عضویت در تیم‌های استانی، اعطای تابعیت به افراد نخبه ورزشی، کاهش سخت‌گیری در تجمعات، حق انتخاب ورزش‌های مختلف، داشتن فرصت‌های ورزشی مختلف</p>	<p>ارتقا آزادی</p>	<p>اصلاح قانون</p>

اعتماد اجتماعی	اعتماد افغانستانی‌ها به جامعه، جلب اعتماد دو طرف	اعتماد افغانستانی‌ها به دولت، اعتماد
توسعه سرمایه اجتماعی	مشارکت فعال در جامعه از طریق ورزش، دیدار با دوستان در محیط ورزش، شکل گیری روابط اجتماعی جدید، احساس مفید بودن در جامعه	مشارکت
انسجام	احساس یکی بودن با جامعه، ایجاد ارتباط مثبت بین افغانستانی‌ها و ایرانی‌ها، تقویت حس همبستگی با جامعه، ایجاد حس همدردی	انسجام
کنترل جامعه	حفظ نظم جامعه، حفظ بقای جامعه، کاهش تنش‌ها، کاهش اعتراضات اجتماعی	کنترل جامعه
توسعه فرهنگی	تعامل با افراد هم فرهنگ، بیان هویت فرهنگی، به اشتراک گذاشتن ارزش‌های مشترک	درک فرهنگ مبدا
فرهنگ پذیری	آشنایی عمیق با فرهنگ جامعه میزبان، شکل‌گیری ارزش‌های مشترک با جامعه، تعامل با افرادی با فرهنگ متفاوت	فرهنگ پذیری
تکثرگرایی فرهنگی	تقویت ریشه‌های فرهنگی، اضافه شدن به فرهنگ ایرانی، خلق فرهنگ جدید بر پایه فرهنگ ایرانی، بسط فرهنگ ایران	تکثرگرایی فرهنگی
درک تنوع فرهنگی	قبول گروه متفاوت، پذیرش انعطاف در رفتار، تحمل مسالمت آمیز	درک تنوع فرهنگی
توسعه انسانی	یادگیری مواجهه با شکست و پیروزی، یادگیری نظم و انضباط، یادگیری تصمیم‌گیری، یادگیری قوانین و احترام به آنها، یادگیری کار گروهی و تعاون، بهبود یادگیری دروس مدرسه	ورزش به مثابه آموزش
بهره‌وری	کاهش هزینه‌های درمان، کاهش هزینه‌های تولید محصولات ورزشی، شبکه سازی و یافتن شغل، فرصت‌های بازاریابی، ایجاد فرصتی برای صادرات کالاهای ورزشی	بهره‌وری
سلامتی	کاهش ابتلا به بیماری‌های غیرواگیر، افزایش امید به زندگی، کنترل استرس، کنترل افسردگی	سلامتی
شهروند مطیع	هدایت پرخاشگری، کنترل خشم، کاهش جرم و جنایت، خویشتن داری در مقابل مواد مخدر، کاهش تنش‌ها، رفتار مطابق با	شهروند مطیع

نرم‌ها

یادگیری همدلی و فداکاری، یادگیری احترام، یادگیری بازی منصفانه، یادگیری تواضع	جنبه آموزشی	ترویج صلح
ابلاغ پیام صلح، شکل‌گیری گفتگو بین جامعه میزبان و مهمان	جنبه عملکردی	

مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها قرار گرفت. سپس مدل پارادایمی مشارکت پناهندگان در ورزش ارائه شد که در شکل ۱ آمده است.

در نهایت همراستا با مکتب اشتراوس و کوربین (۱۹۹۸)، با تکنیک کدگذاری انتخابی، مقولات اصلی در طبقات عوامل علی، زمینه‌ای،

شکل ۱: مدل پارادایمی مشارکت پناهندگان در ورزش

بحث و نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش طراحی مدل پارادایمی مشارکت پناهندگان در ورزش بود. نتایج نشان محدودیت‌ها و عدم تعامل دستگاه‌ها به عنوان شرایط زمینه‌ای مشارکت پناهندگان افغانستانی در ورزش است. این یافته همراستا با نتایج Harty et al. (2017) است که نشان دادند، موانع مدیریتی از جمله عدم هماهنگی بین سازمان‌های مدیریت پناهندگان و سازمان‌های ورزشی یکی از موارد مهم عدم توسعه ورزش بین پناهندگان افغانستانی است. علیرغم انعقاد تفاهم‌نامه کمیته بین‌المللی المپیک و کمیساری عالی پناهندگان به منظور توانمندسازی پناهندگان از طریق ورزش در سال ۲۰۱۵، در ایران هنوز هماهنگی و تعامل در این زمینه رخ نداده است. عدم برنامه‌ریزی در این حوزه نیز باعث شده است ورزش پناهندگان به رویدادهای مقطعی تقلیل پیدا کند و سازمان‌دهی منسجمی انجام نشود. Burmann et al. (2018) نیز نشان دادند به منظور توسعه ورزش برای پناهندگان، نیاز به ظرفیت‌سازی سازمان‌های ورزشی آلمان است. امروز، سیاست مهاجرتی ایران در قبال مهاجران افغانستانی گرچه در موقعیتی میانه ایستاده اما هنوز هم بلا تکلیفی در برابر جمعیت دو تا سه میلیون نفری ویژگی اصلی رویکرد کلان کشور است. در واقع امروز، با توسل به سیاستی که ساماندهی خوانده می‌شود، پناهندگان در وضعیت معلق و بلا تکلیف نگه داشته شده‌اند (NasrIsfahani, 2020). بنابراین به نظر می‌رسد یکی از دلایل عدم توجه مسئولین کشور به ورزش پناهندگان و عدم تشکیل ساختارهای ورزش برای آن‌ها همین موضوع می‌باشد. چرا که هنوز تصور می-

شود پناهندگان افغانستانی باید به کشور خود بازگردند، اما نکته مهم این است که تحقیقات مختلف نشان داده است، افغانستانی‌ها حتی با وجود محدودیت‌ها همچنان تمایل به حضور در ایران دارند (Abbasi Shavazi, 2005). بنابراین به نظر می‌رسد باید سیاست‌های مهاجرتی تغییر کند و برنامه‌های ورزشی به منظور تسهیل در ادغام، سلامت روحی، جسمی و یادگیری مهارت‌های زندگی و اجتماعی در اولویت وزارت کشور و اداره‌های اتباع قرار گیرد.

نتایج این تحقیق نشان داد، مسائل فرهنگی اجتماعی، آمار و اطلاعات و امنیت ملی به عنوان مداخله‌گر عمل می‌کنند. یکی از مهمترین موارد مداخله‌گر، موانع فرهنگی بود. Abour (2018) نیز نشان داد، در مسایل فرهنگی، نژادپرستی از مهمترین موانعی است که پناهندگان در ورزش به آن برمی‌خورند. Baker et al. (2017) نیز اشاره کردند محرومیت‌های اجتماعی که به واسطه نژادپرستی رخ می‌دهد، یکی از موانع مهم پناهندگان در زندگی اجتماعی است. که همراستا با این پژوهش است. باید به این نکته اشاره کرد که عمده تحقیقات حوزه پناهندگی و ورزش، موانع فرهنگی اجتماعی را از موانع مهم مشارکت در نظر گرفتند. (NaseIsfahani 2020) در تحقیق اخیر خود نشان داد، فرهنگ یکی از مقوله‌های اصلی و اثرگذار بر تمایلات ضدمهاجر است. طبق پیمایشی که در سال ۱۳۹۹ در تهران انجام شد، ۴۰ درصد تهرانی‌ها موافق اخراج افغانستانی‌ها از ایران هستند. همچنین ۴۳ درصد شهروندان تهرانی موافق ممنوع شدن سکونت در شهر تهران برای افغانستانی‌ها بود.

بودن ورزش است. در واقع زمانی که حساسیت جامعه ایران و محدودیت در تحصیل، شغل و موقعیت‌های اجتماعی وجود دارد و فرد نمی‌تواند رقابت یکسان و برابری را با جامعه ایرانی داشته باشد و موقعیت مناسبی را از موارد مذکور کسب کند، ورزش به عنوان میان‌بری مطرح می‌شود که فرد با آزادی بیشتری می‌تواند در آن مشارکت کند، خود را اثبات نماید و احترام جامعه را کسب نماید. (Abour 2018) نیز در همین راستا نشان داد، پناهندگان سومالیایی ساکن استرالیا اعتقاد دارند با ورزش حرفه‌ای و پیشرفت در آن می‌توانند مشهور شوند و احترام جامعه میزبان را دریافت کنند. همچنین آن‌ها نشان دادند، پناهندگان با ورزش می‌توانند رنج حاصل از نابرابری‌های اجتماعی را التیام ببخشند که همراستا با این پژوهش است. از طرفی پیامدهای آنی ورزش، مانند ایجاد لذت و رهایی از دغدغه‌های روزمره از مواردی بود که افغانستانی‌ها را ترغیب به مشارکت در ورزش می‌کرد. این یافته همراستا با Meredith et al. (2016) است که در پژوهشی نشان دادند، لذت بردن یکی از مهمترین پیامدهای ورزش برای گروه پناهندگان است.

(Sen 2001) اعتقد دارد، توسعه هنگامی محقق می‌شود که عوامل اساسی ضد آزادی از قبیل فقر و ظلم، فرصت‌های کم اقتصادی، محرومیت، نظام ضد اجتماعی، بی‌توجهی به تأمین امکانات عمومی یا دخالت بیش از حد دولت‌ها از بین برود. او اعتقاد داشت از طرف دیگر نبود آزادی ارتباط تنگاتنگ با کمبود امکانات و برنامه‌های عمومی و تأمین اجتماعی دارد. از طرفی در بعد مدیریتی پیشنهاد می‌شود حتما فرصت‌ها و فضای ورزشی مشترکی ایجاد شود تا ضمن

در بحث مسایل قانونی، می‌توان اذعان داشت، سیاست دولت ایران در قبال پناهندگان افغانستانی در طول چهار دهه میزبانی، شاهد دگرگونی‌های زیادی بوده است و به تبع آن قانون‌های مختلفی برای مدیریت و کنترل آن‌ها وضع شده است که به نظر می‌رسد اکثر قانون‌ها باعث محدودیت، عدم رشد و توسعه این جوامع شده است. (Castles & miller 2003) در همین زمینه بیان می‌کنند زمانی که مهاجران برای مدت طولانی در یک کشور جدید ساکن می‌شوند، احتمالاً در دو طرف طیف می‌توانند قرار بگیرند. در یک سر طیف، آسانی اقامت، داده شدن حق شهروندی، پذیرش تنوع و شکل‌گیری (اجتماع‌های قومی) اجازه می‌دهد تا به عنوان بخشی از جامعه چند فرهنگی نگریسته شوند. در سر دیگر این طیف ندادن پروانه اقامت، ندادن حق شهروندی و نبود پذیرش تنوع فرهنگی منجر به شکل‌گیری (اقلیت‌های قومی) می‌شود که حضورشان عمدتاً ناخوش‌آیند و شکاف برانگیز تلقی می‌شود. به نظر می‌رسد در ایران با وضع قوانین محدودکننده، پناهندگان افغانستانی به اقلیت‌های قومی تبدیل شدند و در جامعه پذیرفته نشده‌اند، همچنین این موضوع توانسته بر روی فرهنگ بیگانه‌ستیزی و عدم پذیرش تنوع شدیداً اثرگذار باشد و زندگی اجتماعی پناهندگان و به تبع آن ورزش را تحت تأثیر قرار دهد.

علیرغم موانع در عوامل مداخله‌گر، چندین مقوله نیز به عنوان تسهیل‌گر شناسایی شد. جالب است که با وجود محدودیت‌های ذکر شده، جامعه افغانستانی در حوزه ورزش فعال هستند و تمایل به مشارکت بیشتر دارند. به نظر می‌رسد یکی از دلایل این موضوع، ماهیت «میان‌بر»

توسعه ورزش فراگیر، هزینه‌ی کمتری برای راه‌اندازی اختصاصی ورزش پناهندگان صرف شود و یکپارچگی فرهنگی و توسعه سرمایه اجتماعی سرعت گیرد. از طرفی همکاری‌های فرابخشی باید در راس برنامه‌ها قرار گیرد؛ در حال حاضر ادارات اتباع مسئول توسعه ورزش در بین پناهندگان هستند، علی‌رغم تجربه قابل توجه این ادارات در امر مدیریت پناهندگان، اما مسلماً در بعد توسعه ورزشی نیاز به دریافت همکاری از سازمان‌های ورزشی نظیر کمیته ملی المپیک و فدراسیون‌های ورزشی هستند. همچنین تاکنون ساختاری برای مدیریت و پیشبرد ورزش پناهندگان در ایران شکل نگرفته است و به تبع آن برنامه مدونی برای توسعه ورزش پناهندگان شکل نگرفته است.

نتایج نشان داد، یکی از مهمترین پیامدهای مشارکت پناهندگان در ورزش، توسعه سرمایه اجتماعی است. در واقع ورزش یکی از ساده‌ترین فعالیت‌هایی است که از آن به عنوان زبان مشترک نام برده می‌شود، بنابراین همه گروه‌های جامعه به راحتی می‌توانند در آن درگیر شوند و لذت ببرند. همچنین این درگیری در ورزش باعث می‌شود پناهندگان حس تعلق و وابستگی به جامعه پیدا کنند و همچنین از احساس محرومیت آن‌ها در جامعه کاسته شود. Spaaij et al. (2014) نیز بیان داشتند ورزش ابزار مهمی است تا از طریق آن تمام افراد با پیشینه‌های مختلف، نژادها و جنسیت‌های مختلف بتوانند در ورزش شرکت کنند و در جامعه مشارکت داشته باشند. در واقع فقدان سرمایه اجتماعی در جامعه می‌تواند، گروه‌های اقلیت و پناهندگان را به انزوای اجتماعی و

مشکلات روحی و ذهنی دچار کند. شرکت در ورزش می‌تواند پناهندگان افغانستانی را کمک نماید تا دوستان زیادی پیدا کنند، روابط اجتماعی خود را گسترش دهند و از جامعه میزبان یاد بگیرند. همچنین جامعه میزبان نیز می‌تواند در ورزش موارد مشترک با پناهندگان را بیابد و تعامل بهتری شکل بگیرد. همچنین این ارتباط باعث همبستگی و انسجام خواهد شد. ورزش به ایجاد دوستی‌های بین فردی، ایجاد هویت فراگیر اجتماعی و ایجاد تصورات و منافع مشترک منجر می‌شود. از همه مهمتر، ورزش به عنوان ابزاری برای باهم بودن صرف نظر از قومیت متفاوت است (Schulenkorf, 2010). به طور کلی Abour (2018) نیز نشان داد استرالیا توانسته است با ورزش، سرمایه اجتماعی در پناهندگان سومالیایی را ارتقا دهد که همراستا با این پژوهش است. همچنین نتایج نشان داد از دیگر پیامدهای ورزش، توسعه انسانی خواهد بود. توسعه مشارکت ورزشی در نهایت می‌تواند منجر به توسعه انسانی شود. مفهوم توسعه انسانی به جای تمرکز بر ابزار به اهداف پیشرفت و توسعه تاکید دارد. هدف واقعی توسعه باید خلق محیطی برای افراد باشد که در آن بتوانند از زندگی طولانی، سالم و خلاق لذت ببرند. توسعه انسانی به مفهوم فرایند گسترش حیطه انتخاب افراد و بهبود رفاه آنهاست. در همین راستا سلامت، آموزش و بهره‌وری از دیگر شاخص‌های توسعه انسانی خواهد بود. این نتیجه همراستا با پژوهش Pourkiani et al. (2016) بود. آن‌ها نشان دادند ورزش می‌تواند منجر به توسعه انسانی و همچنین توسعه کشور شود.

یکدیگر باعث شود با فرهنگ خود بیشتر آشنا شوند و از طرفی به علت ارتباطات ایجاد شده با ایرانیان در ورزش، می‌توانند به صورت راحت‌تر و بدون مقاومت فرهنگ ایرانی را درک و درونی نمایند. در این حوزه می‌توان از مدل‌های ادغامی (Giddens (2008) نام برد. مدل اول مدل همانند شدن، به این معنی که مهاجران دست از فرهنگ و آداب و رسوم قبلی بردارند و فرهنگ و ارزش‌هایی متناسب با اکثریت را شکل دهند. این استراتژی در سال‌های گذشته در بسیاری از کشورهای پناهنده پذیر اجرا می‌شده است، نمونه بارز آن آلمان است که تا قبل از سال ۲۰۰۰ این استراتژی را در قبال پناهندگان اتخاذ کرده بود. مدل دوم، کثرت‌گرایی فرهنگی است. از این منظر، بهترین راه این است که از ایجاد جامعه متکثر راستینی حمایت کنیم که در آن خرده فرهنگ‌ها و اقلیت‌ها به رسمیت شناخته شوند. در واقع در این مدل به پناهنده اجازه داده می‌شود علاوه بر حفظ فرهنگی قبلی خود فرهنگ جامعه میزبان نیز توسعه دهند. هدف اصلی این مدل، تحقق «برابر ولی متمایز» است که در کشور استرالیا و اخیراً در کشورهای اروپایی نیز پذیرفته شده است.

یکی از محدودیت‌های این تحقیق، وجود دید امنیتی نسبت به پناهندگان است که این امر باعث عدم همکاری برخی از سازمان‌ها و موسسات خیریه با محققان شد. از طرفی دسترسی و ایجاد ارتباط اولیه با پناهندگان افغانستانی دشوار بود. با این حال پیشنهاد می‌شود یک تحقیق پدیدارشناسانه در این خصوص با تاکید بر زنان پناهنده و همچنین نسل دوم پناهندگان انجام گیرد تا موانع مشارکت ورزشی تجربه شده در زیست جهان

تحلیل مصاحبه‌ها نشان داد، پیامدهای ورزش برای پناهندگان می‌تواند در مقولاتی چون ورزش به مثابه آموزش، بهره‌وری، سلامتی و کاهش انحرافات قرار بگیرند. گولد و کارسون (۲۰۰۸) همراستا با این پژوهش نشان دادند ورزش می‌تواند برخی از مهارت‌های زندگی را به کودکان آموزش دهد. LeCrom & Martin (2019) نیز نشان دادند ورزش به عنوان یک ابزار آموزشی می‌تواند منجر به رشد فردی جوانان شود. همچنین نتایج نشان داد ورزش می‌تواند منجر به کاهش انحرافات شود، Abour (2018) در همین راستا نشان داد، فقدان مشارکت در فعالیت‌ها اجتماعی و ورزشی برای جوانان پناهنده می‌تواند مشکل‌ساز باشد. آن‌ها نشان دادند پناهندگان سومالیایی ساکن در استرالیا که فعالیت ورزش ندارند، شانس آن‌ها برای شرکت در جرم و جنایت زیادت‌تر است. از طرفی می‌توان گفت وقتی پناهندگان وارد یک کشور می‌شوند ارتباطات کمی در جامعه دارند، به واسطه مسایل فرهنگی، نژادپرستی و بیگانه ستیزی ارتباطات جدید به سختی شکل می‌گیرد و به تبع آن یافتن شغل نیز سخت خواهد شد، در این میان ورزش فضایی ایجاد می‌کند که شبکه‌سازی و ارتباطات افزایش می‌یابد و شانس بهبود وضعیت شغلی پناهندگان نیز افزایش می‌یابد. همچنین نتایج نشان داد، یکی از پیامدهای مهم ورزش برای پناهندگان یکپارچگی فرهنگی است. این یافته همراستا با (Alen et al. (2010) است؛ آن‌ها نشان دادند دانشجویان خارجی با مشارکت در ورزش علاوه بر حفظ فرهنگ خود می‌توانند فرهنگ کشور میزبان را به خوبی درک و یاد بگیرند. به نظر می‌رسد ورزش می‌تواند با اتصال افغانستانی‌ها به

- Research, 8(1), 7-25. doi: 10.22059/ijar.2018.70506. [Persian]
- Allen, J. T., Drane, D. D., Byon, K. K., & Mohn, R. S. (2010). Sport as a vehicle for socialization and maintenance of cultural identity: International students attending American universities. *Sport Management Review*, 13(4), 421-434.
  - Anderson, A., Dixon, M. A., Oshiro, K. F., Wicker, P., Cunningham, G. B., & Heere, B. (2019). Managerial perceptions of factors affecting the design and delivery of sport for health programs for refugee populations. *Sport Management Review*, 22(1), 80-95.
  - Baker-Lewton, A., Sonn, C., Vincent, D. N., and Curnow, F. (2017). 'I haven't lost hope of reaching out...': exposing racism in sport by elevating counternarratives. *Int. J. Inclusive Educ.* 21, 1097-1112.
  - Brendtro, L., Brokenleg, M., & Van Bockern, S. (1990). *Reclaiming youth at risk*. Bloomington, IN: National Education Service.
  - Burrmann, U., Micheline, E., Nobis, T., Schlesinger, T., and Tuchel, J. (2018). Sport offers for refugees in Germany: promoting and hindering conditions in voluntary sports clubs. *Soc. Regist.* 2, 19-38.
  - Darcy, S., Maxwell, H., Edwards, M., Onyx, J., & Sherker, S. (2014). More than a sport and volunteers' organization: Investigating social capital development in a sporting organisation. *Sport Management Review*, 17, 395-406
- آن‌ها شناسایی شود. از طرفی با توجه به ماهیت کیفی پژوهش، مدل ارائه شده، به آزمون گذاشته نشد. لذا پیشنهاد می‌شود با به آزمون گذاشتن این مدل در جوامع پناهندگان، مدل توسعه یابد.
- شناسایی وضعیت پناهندگان افغانستانی در ایران نشان داد، ورزش امری ضروری برای ادغام اجتماعی و فرهنگی و همچنین توانمندسازی آنان است. اما متأسفانه قوانین، شرایط مدیریتی و فرهنگی اجتماعی جامعه به سویی رفته است که مشارکت این گروه در ورزش بسیار دشوار شده است. حال به نظر می‌رسد، مسیر توسعه مشارکت ورزشی پناهندگان از مسیر قانون می‌گذرد، در صورتی که قوانین اصلاح شود و محدودیت‌ها کاهش یابد، دسترسی به فضاهای ورزشی و اجتماعات ورزشی افزایش خواهد یافت، آزادی برای انتخاب نوع و نحوه ورزش شکل خواهد گرفت و توسعه‌ی مشارکت تسهیل خواهد شد. مسلماً مشارکت پناهندگان در ورزش، پیامدهای مثبتی از جمله توسعه سرمایه اجتماعی و توسعه فرهنگی را برای جامعه در برخواهد داشت.

منابع

- Abur, W. (2018). Settlement strategies for the South Sudanese community in Melbourne: an analysis of employment and sport participation (PhD thesis), Victoria University, Melbourne, VIC, Australia.
- Alaedini, P., Mirzaei, A. (2018). Integration of Afghan Migrants in Iran's Urban Areas: A Case Study of Tehran's Harandi Neighborhood. *Iranian Journal of Anthropology*

- (Case Study: Afghan Migrants in Mashhad), *Disciplinary knowledge*, 11(44), 97 – 123. [Persian]
- Garkisch, M., Heidingsfelder, J., & Beckmann, M. (2017). Third sector organizations and migration: A systematic literature review on the contribution of third sector organizations in view of flight, migration and refugee crisis. 28, 1839–1880
  - Gould, D., & Carson, S. (2008). Life skills development through sport: Current status and future directions. *International review of sport and exercise psychology*, 1(1), 58-78.
  - Hartley, L., Fleay, C., & Tye, M. E. (2017). Exploring physical activity engagement and barriers for asylum seekers in Australia coping with prolonged uncertainty and no right to work. *Health Soc. Care* 25, 1190–1198.
  - Holloway, I., & Galvin, K. (2016). *Qualitative research in nursing and healthcare*. John Wiley & Sons.
  - Jeanes, R., O'Connor, J., & Alfrey, L. (2015). Sport and the resettlement of young people from refugee backgrounds in Australia. *Journal of Sport and Social Issues*, 39(6), 480-500.
  - Kalafi U, Ostovar A, Haghshenas A. Mental Health Status of Afghan Emigrants Living in Shiraz. *IJPCP*. 1999; 5 (1), 4-11. [Persian]
  - LeCrom, C. W., & Martin, T. (2019). Sport for Development's Impact on Cultural Adaptability: A Process and Outcome-Based Analysis. *Journal of Sport Management*, 33(1), 12-24.
  - Dashper, K., & Fletcher, T. (2013). Introduction: Diversity, equity and inclusion in sport and leisure. *Sport in Society*, 16(10), 1227-1232.
  - Damon, W. (2004). What is positive youth development? *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 591(1), 13–24.
  - Doidge, M., Keech, M., & Sandri, E. (2020). Active integration: sport clubs taking an active role in the integration of refugees. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 12(2), 305-319.
  - Doherty, A., & Taylor, T. (2007). Sport and physical recreation in the settlement of immigrant youth. *Leisure*, 31, 27–55. doi:10.1080/14927713.2007.9651372
  - Dukic, D., McDonald, B., & Spaaij, R. (2017). Being able to play: Experiences of social inclusion and exclusion within a football team of people seeking asylum. *Social Inclusion*, 5(2), 101–110.
  - Dworkin, J. B., Larson, R. W., & Hansen, D. (2003). Adolescents' accounts of growth experiences in youth activities. *Journal of Youth and Adolescence*, 32, 17–26. doi:10.1023/A:1021076222321
  - Eisazadeh, S. Mehranfar, J. (2011). The Effect of Afghan Immigrants on Unemployment Rate in the Economy of Iran, *Journal of economy and modeling*, 1 (4), 157 – 182. [Persian]
  - Emami, S. Jahani, M. (2019). Analysis of the Impact of International Migration on Increasing Economic and Social Damage in the Host Community

- Robert Bosch Foundation. (2017). Was Flu'chtlingen wirklich wichtig ist [what is really important to refugees], <http://www.Boschstiftung.de/content/language1/html/72439>.
- Sadeghi, R (2006). The Demographic Characteristics of Foreign Migrants in Iran: Selection of statistical content, 20 (1), 41-73. [Persian]
- Sadeghi, R. Abbasi-Shavazi, M (2016). Return Migration to Afghanistan or Staying in Iran among Afghan Youth, Iranian Population Studies, 2 (1), 119- 150. [Persian]
- Schwenzer, V. (2018). Sport Welcomes Refugees: A Guide to Good Practice in Europe, Camino - Werkstatt für Fortbildung, Praxisbegleitung und Forschung im sozialen Bereich, https://books.google.co.in/books?id=_JcPRzQEACAAJ
- Sen, A. (2001). Development as freedom. Oxford Paperbacks.
- Spaaij, R., Broerse, J., Oxford, S., Lugueti, C., McLachlan, F., McDonald, B. & Pankowiak, A. (2019). Sport, refugees, and forced migration: A critical review of the literature. *Frontiers in Sports and Active Living*, 1, 47.
- Spaaij, R, Farquharson, K, Magee, J, Jeanes, R, Lusher, D & Gorman, S. (2014). 'A fair game for all? How community sports clubs in Australia deal with diversity', *Journal of Sport & Social Issues*, 38 (4), 346–365.
- Strauss, A., & Corbin, J. (1998). Basics of qualitative research techniques. Thousand Oaks, CA: Sage publications.
- Michelini, E, Burmann, U, Nobis, T., Tuchel, J., & Schlesinger, T. (2018). Sport Offers for Refugees in Germany. Promoting and Hindering Conditions in Voluntary Sport Clubs. *Society Register*, 2(1), 19-38.
- Mirzaei, H. (2017). An Investigation of the Educational Integration of Afghan Immigrants in Iran. *A Research Journal on Social Work*, 3(11), 43-84. [Persian]
- Moharrami, T. (2016). Occupation of the land and its cultural implications - Case Study": The occupation of Iraq". *Journal of Culture-Communication Studies*, 16(31), 199-223 [Persian]
- Mohammadi, Y. Khodaverdi, H. Keshishyan, G. Motallebi, M. (2020). Causes and characteristics of the migration of Afghan citizens to Iran and its impact on the national security of the Islamic Republic of Iran after the Islamic Revolution, *The Islamic Revolution Approach*, 13(49), 65-86. [Persian]
- Mohamadi Torkamani. E., Albahadoli. A., Rasooli. F., Bagheri. Q. (2018). The Impact of Sport on Social Integrity of the Iraqi Resident in Qom Province. *Research on Educational Sport*, 6(14), 255-76. [Persian]
- NasreIsfahan, A. Hosseini S. (2016). Investigating the Impact of Afghan Citizens' Education Policies in Iran: Social and cultural strategy, 5(20), 55-83. [Persian]
- Reiner, M., Niermann, C., Jekauc, D., & Woll, A. (2013). Long-term health benefits of physical activity– A systematic review of longitudinal studies. *BMC Public Health*, 13(1), 1–9.

- Asylum Seeker's Concepts, Journal of foreign policy, 32 (1), 5-28. [Persian]
- Zimmermann, A., Dörschner, J., & Machts, F. (2011). The 1951 Convention relating to the status of refugees and its 1967 protocol: A commentary. Oxford University Pres
  - Whitley, M. A., Coble, C., & Jewell, G. S. (2016). Evaluation of a sport-based youth development programme for refugees. Leisure/Loisir, 40(2), 175-199.
  - Wicker, P., & Frick, B. (2015). The relationship between intensity and duration of physical activity and subjective well-being. European Journal of Public Health, 25(5), 868-872 .
  - Wieland, M. L., Tiedje, K., Meiers, S. J., Mohamed, A. A., Formea, C. M., Ridgeway, J. L., & Patten, C. A. (2015). Perspectives on physical activity among immigrants and refugees to a small urban community in Minnesota. Journal of immigrant and minority health, 17(1), 263-275.
  - Wisdom, J., & Creswell, J. W. (2013). Mixed methods: integrating quantitative and qualitative data collection and analysis while studying patient-centered medical home models. Rockville: Agency for Healthcare Research and Quality.
  - UNCHR(2019)<https://www.unhcr.org/publications/fundraising/5a0c05027/unhcr-global-appeal-2018-2019-full-report.html>
  - UNCHR(2017).<https://www.unhcr.org/publications/fundraising/5b4c89bf17/unhcr-global-report-2017.html>
  - WHO (2010). Global recommendations on physical activity for health. <http://whqlibdoc.who.int/publications>
  - Mosazadeh.R, Azarpendar.A. (2018). The Evolving process of Clarification of Refugee and